

Digitalni svijet između učionice i porodice

Osvrt na provedeno istraživanje i objavljen naučni rad o percepcijama učitelja i roditelja prema nastavnom predmetu Digitalni svijet u osnovnoj školi

Djeca današnjice odrastaju okružena digitalnim uređajima. Telefoni, tableti, računari i internet postaju njihova svakodnevica, često prije i nego što nauče tečno čitati. To je stvarnost koju škola ne može zanemariti, već joj se mora prilagoditi i na nju adekvatno odgovoriti na vaspitno-obrazovni način.

Iz tog razloga u obrazovni sistem Republike Srpske uveden je nastavni predmet Digitalni svijet, koji se od školske 2021/22. godine sukcesivno implementira od drugog do petog razreda osnovne škole. Za cilj ima da učenicima pomogne da razumiju digitalno okruženje, razviju kritičko mišljenje, odgovornost u onlajn prostoru i osnovne digitalne kompetencije potrebne za život u savremenom

društvu.

Digitalni svijet kao izazov i prilika

Kao i svaka novina u nastavi, i ova je donijela brojna pitanja i dileme. Sa jedne strane vlada mišljenje da je predmet neophodan kako bi škola bila u koraku s vremenom, drugi strahuju da digitalizacija može uticati na djetinjstvo i tradicionalne vrijednosti odrastanja.

Da bi se bolje razumjeli stavovi o ovom predmetu, sprovedeno je istraživanje na uzorku od 118 učitelja i 236 roditelja u pet opština i gradova Republike Srpske. Istraživanjem se željelo provjeriti na koji način učitelji i roditelji percipiraju vrijednosti i ograničenja predmeta Digitalni svijet i da li između njih postoje značajne razlike.

Rezultati su pokazali da i učitelji i roditelji u većoj mjeri prepoznaju vrijednosti predmeta nego njegova ograničenja. Učitelji ističu da predmet doprinosi razvoju kritičkog mišljenja, digitalne pismenosti i svijesti o bezbjednom ponašanju u digitalnom okruženju, dok roditelji u njemu vide priliku da djeca nauče kako pravilno koristiti tehnologiju i prepoznati njene rizike.

Razlike u percepcijama

Iako je opšta slika pozitivna, istraživanje je otkrilo nekoliko zanimljivih razlika. Mlađi roditelji pokazuju nešto više povjerenja u predmet, što se može objasniti njihovom većom blizinom digitalnom svijetu i iskustvom u korišćenju tehnologije. Sa druge strane stariji roditelji zadržavaju dozu opreza. Kod učitelja, međutim, nije bilo većih razlika u stavovima u zavisnosti od starosti, radnog staža ili sredine u kojoj rade – većina ih je iskazala podršku predmetu i prepoznala njegov značaj.

Jedna od zanimljivosti je i to što su roditelji nižeg nivoa obrazovanja pokazali veću naklonost prema predmetu nego roditelji sa višim obrazovanjem. Moguće je da u ovom predmetu vide priliku da škola pomogne djeci da nauče ono što oni sami nisu imali priliku savladati – kako da tehnologiju koriste umjereno i bezbjedno. Visokoobrazovani roditelji, češće izloženi brzim tehnološkim promjenama i rizicima, pokazuju nešto veći oprez.

Izazovi u realizaciji

Iako je predmet dobro prihvaćen, njegova realizacija nije bez poteškoća. Nedovoljna opremljenost škola, potreba za dodatnim usavršavanjem nastavnika i nedovoljno razvijena saradnja s roditeljima predstavljaju najčešće izazove. Ipak, istraživanje pokazuje visok stepen entuzijazma kod učitelja, naročito onih koji su već stekli iskustvo u realizaciji nastave. Učenici pozitivno reaguju na sadržaje koji kombinuju tehnologiju sa kreativnim zadacima i timskim radom, što potvrđuje da digitalno okruženje može biti snažan podsticaj za učenje i motivaciju.

Osvrt i značaj

Rezultati ovog istraživanja šalju jasnu poruku da je Digitalni svijet prepoznat kao predmet od velikog vaspitno-obrazovnog značaja. Iako hipoteze o značajnim razlikama u stavovima nisu u

potpunosti potvrđene, sam rezultat da i učitelji i roditelji podržavaju razvijanje digitalnih kompetencija pokazuje visok nivo pedagoškog optimizma.

Škola danas ima dvostruku ulogu: da čuva tradicionalne vrijednosti učenja, ali i da priprema učenike za život u digitalnom dobu. „Digitalni svijet“ može postati most između ta dva cilja – prostor u kome se tehnologija koristi kao sredstvo za učenje, saradnju i kritičko mišljenje. Da bi ovaj predmet u potpunosti zaživio, potrebno je nastaviti sa stručnim usavršavanjem nastavnika, poboljšati tehničke uslove u školama i osnažiti partnerstvo sa roditeljima. Samo tako će učenici razviti kompetencije koje će im omogućiti da tehnologiju koriste kao saveznika, a ne kao prepreku.

Zaključna misao

Škola budućnosti ne može postojati bez digitalnih kompetencija, ali ni bez čovječnosti i odgovornosti. Upravo je u tome suština predmeta Digitalni svijet – naučiti učenike da razumiju tehnologiju, ali i da ostanu ljudi u svijetu koji se mijenja brže nego ikada ranije.

Autori: Danilo Vasiljević i Draženko Jorgić

Tags

Digitalna kompetencija

Digitalni svijet/Područje tehnike i informacionih tehnologija

Custom fields

Collections

Autorski tekstovi

AI u nastavi